Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską

Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 0050.42.2026

Burmistrza Radzymina z dnia 28 kwietnia 2026 roku

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026-2030 - PROJEKT

RADZYMIN | 2026

Dokument opracowany przez:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie
ul. Weteranów 31,
05-250 Radzymin
www.ops.radzymin.pl

Gmina Radzymin
Plac Tadeusza Kościuszki 2,
05-250 Radzymin
www.radzymin.pl

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej
ul. Grzybowska 80/82
00-844 Warszawa
www.mcps.com.pl

Utila Sp. z o.o.
ul. Łotewska 17 lok. 01
03-918 Warszawa
www.utila.pl

Radzymin, 2026

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu"
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów 4
1. Wstęp 5
2. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych 7
3. Diagnoza 9
3.1. Charakterystyka gminy Radzymin 9
3.1.1. Struktura społeczna 9
3.1.2. Główne problemy społeczne 11
3.2. Zasoby Radzymina 12
3.2.1 Istniejące na terenie Radzymina zasoby, podmioty i organizacje oraz usługi społeczne 12
3.2.2. Usługi świadczone w środowisku 17
3.2.3. Wybrane gminne programy pomocowe 20
3.3. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych w podziale na obszary wsparcia 23
3.4. Analiza potrzeb 26
3.4.1. Potrzeby w zakresie świadczonych usług oraz usługi deficytowe 26
3.4.2. Potrzeby podmiotów i organizacji, w tym potrzeby kadrowe i profesji społecznych 26
3.4.3. Bariery realizacji usług społecznych 27
4. Plan deinstytucjonalizacji usług społecznych 29
4.1. Osoby starsze 30
4.2. Osoby z niepełnosprawnościami 31
4.3. Dziecko i rodzina 33
5. Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania 34
6. Systemy monitorowania i oceny 42
6.1. Wskaźniki rezultatu i produktu 42
6.2. Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników 44
6.3. Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja) 44
7. Spis elementów graficznych 45

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CIS – Centrum Integracji Społecznej

CUS – Centrum Usług Społecznych

DDP – Dzienny Dom Pomocy

DPS – Dom Pomocy Społecznej

EFS+ - Europejski Fundusz Społeczny Plus

FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

GOPS – Gminny ośrodek pomocy społecznej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

KIS – Klub Integracji Społecznej

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO – Organizacja pozarządowa

NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

OZPS – Ocena zasobów pomocy społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

POW – Placówka opiekuńczo-wychowawcza

PS – Przedsiębiorstwo społeczne

PUP – Powiatowy urząd pracy

PWD – Placówka wsparcia dziennego

ŚDS – Środowiskowy dom samopomocy

UE – Unia Europejska

UM – Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

UTW – Uniwersytet trzeciego wieku

WTZ – Warsztaty terapii zajęciowe

1. WSTĘP

Niniejszy Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026-2030 (Plan) stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy, wyzwania społeczno-demograficzne oraz zmiany jakie zaszły w sposobie prowadzenia polityki społecznej w ostatnich latach.

Przez dekady wsparcie z pomocy społecznej kierowane było przede wszystkim do grup defaworyzowanych, osób wykluczonych, doświadczających kryzysu, czy też mających trudności z adaptacją do życia społecznego. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie zakresu jej oddziaływania na wszystkich mieszkańców lokalnych społeczności. Cele tej polityki koncentrują się na budowie społeczeństwa dobrobytu z otwartym dostępem do usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym zgodnie z potrzebami mieszkańców i ich możliwościami finansowymi. Tak wyznaczone priorytety osiągać można tylko poprzez konsekwentną integrację i koordynację działań różnych systemów (w tym m.in. pomocy społecznej, zdrowia czy edukacji) oraz systematyczne planowanie w oparciu o dowody pochodzące m.in. z diagnozy lokalnej oraz analizy potrzeb. Wykraczanie poza instytucjonalne ramy pomocy społecznej jest więc jednym z fundamentów przedstawianego Planu, natomiast kluczowym jego założeniem jest konsekwentne realizowanie idei rozwoju usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych. Nie oznacza to zamykania istniejących placówek tylko planowy rozwój alternatywnych wobec nich usług tak, aby to ostatecznie mieszkaniec wybrał rozwiązanie zgodne ze swoimi preferencjami. Ważne jest też, aby ofertę usług planować w oparciu o sprawdzone modele, których skuteczność została potwierdzona w nauce i praktyce, przy zachowaniu elastyczności w dopasowywaniu rozwiązań do zmieniających się potrzeb i preferencji odbiorców.

Plan został opracowany na lata 2026-2030 przez samorząd gminy we współpracy z pracownikami ośrodka pomocy społecznej, przy udziale grona ekspertów i przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w regionie. Dokument przygotowano w oparciu o diagnozę sytuacji i potrzeb lokalnych, Strategię rozwoju usług społecznych, politykę publiczną do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalny Plan Deinstytucjonalizacji i Usług Społecznych dla Województwa Mazowieckiego (RPDI), a także z uwzględnieniem innych europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Plan określając główne kierunki zmian w systemie usług społecznych odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w tym w szczególności te związane ze zmianami demograficznymi skutkujący postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i wzrostem liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto określa kierunki zmian w obszarze świadczenia usług dla dzieci i ich rodzin, osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. W trakcie przygotowywania Planu wzięto pod uwagę sytuację i prognozowane zmiany na rynku pracy, przeobrażenia w obrębie rodziny, wyzwania związane z zaspokajaniem potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców, a także ryzyka socjalne i procesy prowadzące do wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Dokument obejmuje sześć rozdziałów składających się na dwie zasadnicze części – diagnostyczną i wdrożeniową. W części pierwszej (rozdział drugi i trzeci) zawarto uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych, diagnozę i analizę potrzeb (zawierającą dane na temat sytuacji demograficznej i społecznej gminy, problemów społecznych oraz realizowanych usług), a także inwentaryzację zasobów jakimi dysponuje

lokalny system pomocy społecznej. Druga część – wdrożeniowa (rozdziały od czwartego do szóstego), zawiera zarówno opis planowanych do realizacji działań (podzielonych na trzy obszary interwencji: 1. osoby starsze, 2. osoby z niepełnosprawnościami, 3. dziecko i rodzina), jak i analizę kosztów realizacji Planu oraz opis systemu jego monitorowania i oceny. Dokument zawiera również spis skrótów oraz słownik kluczowych pojęć ułatwiający zrozumienie charakteru i specyfiki poszczególnych usług.

Oddajemy plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszej Gminie powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych mieszkańców zarówno w obszarze wsparcia jak i profilaktyki.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

Powiązanie celów strategicznych gminy z dokumentami krajowymi i regionalnymi jest istotne dla zapewnienia spójności działań rozwojowych oraz efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów. Umożliwia to lepsze dostosowanie lokalnych inicjatyw do priorytetów krajowych i wojewódzkich, co sprzyja zwiększeniu skuteczności podejmowanych działań oraz ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Poniższa **Tabela 1** przedstawia zestawienie celów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin z celami Strategii rozwoju usług społecznych - polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wołomińskiego i Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radzymin na lata 2021-2027.

Ponadto, Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026-2030 został opracowany zgodnie z Ogólnopolskimi Wytycznymi Tworzenia Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, co zapewnia jego spójność z krajowymi standardami planowania i realizacji polityki społecznej.

Tabela 1 Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku)	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 1. Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci. • Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. • Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności. • Cel strategiczny 4. Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel 1. Zintegrowanie regionalnych celów i działań operacyjnych dotyczących rozwoju usług społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji w spójny proces działań adresowanych przede wszystkim do podmiotów lokalnych, odpowiedzialnych za organizowanie, dostarczanie i finansowanie tych usług ze środków własnych lub z innych źródeł, w tym z budżetu państwa. • Cel 2. Silniejsze powiązanie dostępnych źródeł finansowania, w szczególności funduszy europejskich, a także innych źródeł finansowych dostępnych w województwie z regionalnymi i lokalnymi celami i działaniami w obszarze usług społecznych. • Cel 3. Wytyczenie oczekiwanych kierunków rozwoju usług i deinstytucjonalizacji na poziomie lokalnym i ponadlokalnym m.in. poprzez działania finansowe.

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Radzymin na lata 2021-2027	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026-2030 są zgodne z poniższymi celami: • Cel strategiczny 1. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Cel strategiczny 2. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zależnych i w podeszłym wieku. • Cel strategiczny 3. Kompleksowe wsparcie rodzin w prawidłowej realizacji ich funkcji. • Cel strategiczny 4. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia.

3. DIAGNOZA

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY RADZYMIN

Radzymin jest gminą miejsko-wiejską znajdującą się w powiecie wołomińskim w centralnej części województwa mazowieckiego. Radzymin sąsiaduje z gminami Dąbrówka, Klembów, Kobyłka, Marki, Wołomin z powiatu wołomińskiego oraz z gminami Nieporęt i Serock z powiatu legionowskiego. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii gmina Radzymin obejmuje powierzchnię 130,9 km^2. Przebieg granic gminy Radzymin przedstawia poniższa **Mapa 1**.

Mapa 1. Granice gminy Radzymin

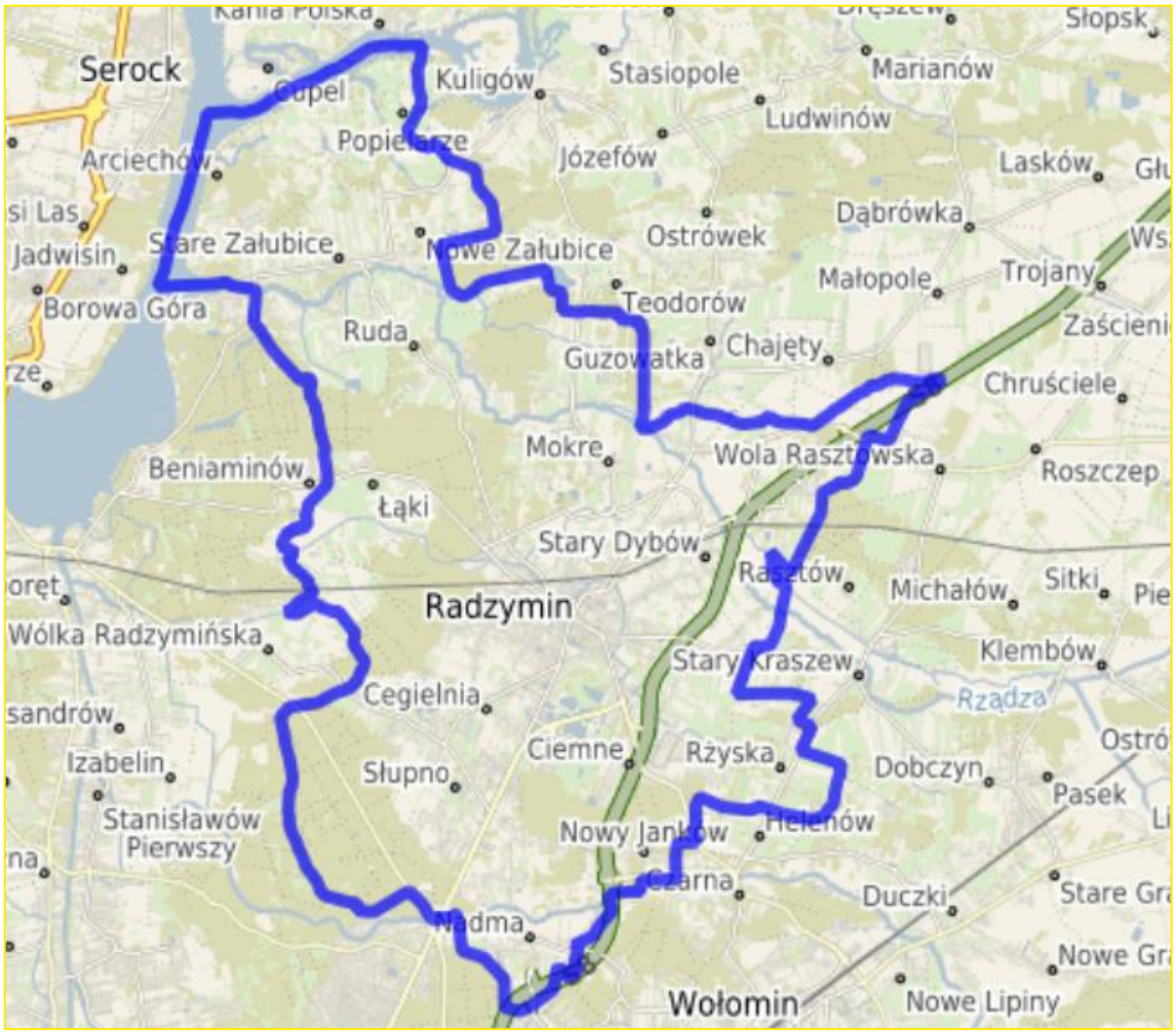

Źródło: Geoportal

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2024 roku Radzymin charakteryzował się ogólną liczbą ludności na poziomie 31 933 osób. Liczba kobiet jest większa w stosunku do liczby mężczyzn o 655. Biorąc pod uwagę lata 2022-2024 nastąpił wzrost ogólnej liczby ludności o 3,9%. W przypadku liczby kobiet w analizowanym okresie odnotowano wzrost o 3,87%, natomiast w przypadku mężczyzn był to wzrost o 3,94%. Dynamika wzrostu liczby mieszkańców w gminie jest wysoka, a wynika z regularnego napływu ludności nie tylko z okolic Warszawy, ale również z innych części

województwa mazowieckiego. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności Gminy Radzymin w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 2**.

Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024

Liczba ludności ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
30 733	31 286	31 933	15 046	15 324	15 639	15 687	15 962	16 294

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2024 roku najliczniejszą grupę mieszkańców Gminy Radzymin stanowiły osoby w wieku 40-44 (3 071 osób) oraz w wieku 45-49 (3 003 osób). Najmniej mieszkańców jest w najstarszych przedziałach wiekowych 80-84 (304 osób) oraz 85 i więcej lat (169 osób). W grupach powyżej 30 roku życia dominowały liczebnością kobiety, z wyjątkiem grup wiekowych 50-54 i 55-59 lat. Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców gminy Radzymin w podziale na płeć oraz grupę wieku w 2024 roku przedstawia poniższy **Wykres 1**.

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku

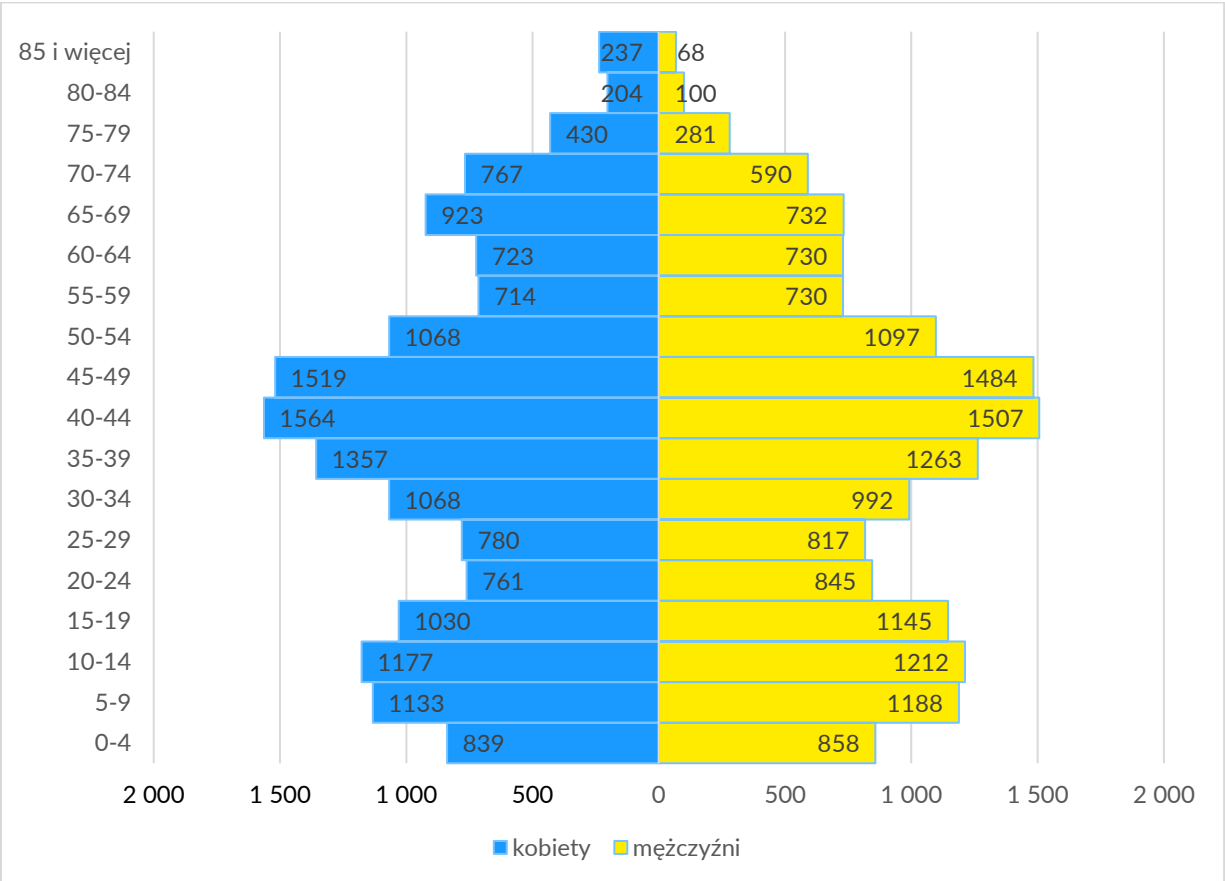

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Gminie Radzymin wykazuje tendencję wzrostową. W latach 2022-2024 odnotowano wzrost o 0,99%. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 20,4 osoby w wieku poprodukcyjnym. Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców rośnie wyraźniej. W latach 2022-2024 nastąpił wzrost wartości o 48,32%. Szczegółowe dane dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego oraz salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przedstawia **Tabela 3.**

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi[1]			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców[2]		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
20,2	20,5	20,4	14,9	19,5	22,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najliczniejszą grupą mieszkańców Gminy Radzymin pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie i policealne (29,06%) oraz wyższe (21,09%). Mniejszą grupą są osoby o zasadniczym zawodowym lub branżowym (14,21%) oraz podstawowym (9,1%). Najmniejsza liczba osób posiada wykształcenie gimnazjalne (2,56%) lub podstawowe nieukończone (3%). Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców gminy Radzymin w 2021 roku przedstawia poniższa **Tabela 4**.

Tabela 4. Poziom wykształcenia mieszkańców

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	6 392	21,09%
Średnie i policealne	8 807	29,06%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	4 307	14,21%
Gimnazjalne	777	2,56%
Podstawowe	2 756	9,10%
Podstawowe nieukończone	910	3,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W 2024 roku w Gminie Radzymin zarejestrowanych było 616 osób bezrobotnych, co stanowiło 1,93% ogólnej liczby mieszkańców gminy. W porównaniu do roku 2022 odnotowano spadek bezrobocia o 0,44 pp. W kontekście mężczyzn odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 1,47 pp. ogólnej liczby mieszkańców, natomiast w przypadku kobiet odnotowano spadek o 1,33 pp. Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia w Gminie Radzymin w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 5**.

Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	727	640	616	2,37%	2,05%	1,93%
Mężczyźni	369	320	314	2,45%	2,09%	0,98%
Kobiety	358	320	302	2,28%	2,00%	0,95%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Radzymin w 2024 roku było ubóstwo. Świadczenia z tego tytułu otrzymało 166 rodzin, co było o 14 mniej niż w roku 2022, gdzie świadczenia z tego tytułu otrzymało 180 osób. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami były: długotrwała lub ciężka choroba (143 rodziny) oraz niepełnosprawność (104 rodziny). W przypadku większości powodów odnotowano spadek wartości. Wyjątek stanowią powody takie jak: bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz sytuacja kryzysowa. Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie Radzymin w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 6.**

[1] Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.
[2] Migracje na pobyt stały poza jednostkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód	Liczba rodzin		
	2022	2023	2024
Ubóstwo	180	174	166
Sieroctwo	1	1	1
Bezdomność	11	15	13
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	14	12
- w tym wielodzietność	12	9	8
Bezrobocie	76	58	47
Niepełnosprawność	128	118	104
Długotrwała lub ciężka choroba	170	147	143
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	33	68	70
- w tym rodziny niepełne	16	28	17
- w tym rodziny wielodzietne	13	18	21
Przemoc domowa	55	17	19
Alkoholizm	34	34	30
Narkomania	5	6	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	2	2
Zdarzenie losowe	7	6	3
Sytuacja kryzysowa	0	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS-03 oraz BDL GUS

3.2. ZASOBY RADZYMINA

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE RADZYMINA ZASOBY, PODMIOTY I ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

ZASOBY DEDYKOWANE WSZYSTKIM MIESZKAŃCOM

W Gminie Radzymin działa Ośrodek Pomocy Społecznej przy ulicy Weteranów 31, który realizuje działania na rzecz wszystkich grup społecznych.

Tabela 7 przedstawia podstawowe informacje dotyczące Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzyminie. W 2022 roku z usług OPS-u, w ramach otrzymywania świadczeń, korzystało 363 osób, rok później 322 osób, natomiast w 2024 roku 295. W porównaniu z rokiem 2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej zmniejszyła się liczba personelu z 27 (24 etaty) do 23 osób (21 etatów).

Tabela 7. Podstawowe informacje o podmiotach (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024

Informacje	2022	2023	2024
Liczba osób otrzymujących świadczenia	363	322	295
Liczba personelu	27	26	23
Liczba personelu w przeliczeniu na etaty	24	23	21
Liczba personelu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,88	0,83	0,72
Koszty utrzymania [zł]	2 808 023,84	2 841 725,06	3 119 070,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRPiPS-05, MRPiPS-06

Ponadto wszyscy mieszkańcy gminy Radzymin mogą korzystać również z usług oferowanych przez jednostki powiatowe:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie – jednostka organizacyjna pomocy społecznej na szczeblu powiatowym,

- Dwa Domy Pomocy Społecznej – jeden znajdujący się w omawianej gminie, drugi w Zielonce. Łączna liczba miejsc wynosi 174. W 2023 roku przebywało w nich łącznie 29 mieszkańców Gminy Radzymin, która z tego tytułu opłacała pobyt na łączną kwotę 1 094 412 zł, co w przeliczeniu na 1 osobę stanowi koszt 37 738,34 zł. W roku 2025 Ośrodek pokrywał odpłatność za pobyt w domu pomocy również 29 osób, na łączną kwotę 1 513 634 zł.
- Cztery Środowiskowe Domy Samopomocy – posiadają sumarycznie 113 miejsc (Radzymin, Wołomin, Kobyłka, Zielonka),
- Placówka specjalistycznego poradnictwa rodzinnego świadcząca usługi w postaci terapii rodzinnej (przy PCPR),
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce,
- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzony przez inny podmiot na zlecenie powiatu – posiada 20 miejsc.

ZASOBY DEDYKOWANE OSOBOM STARSZYM

- Fundacja Kreatywni,
- Fundacja Aktywnych 50+,
- Stowarzyszenie Seniorów Ziemi Radzymińskiej,
- Stowarzyszenie Miłośników Miasta Radzymin i Bitwy Warszawskiej 1920 Roku,
- Towarzystwo Przyjaciół Radzymina,
- Gminna Rada Seniorów w Radzyminie
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- KGW – jedno aktywne,
- Radzymiński Ośrodek Kultury i Sportu – np. zajęcia bezpłatne usprawniające,
- CAS – centrum aktywności społecznej,
- Klub Seniora – prowadzony był przez dwa lata – aktualnie na zasadach trwałości projektu realizowane są zajęcia z zakresu gimnastyki/usprawniające i nordick walking,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Nr 1 w Radzyminie.

ZASOBY DEDYKOWANE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- Podstawowa szkoła specjalna (placówka powiatowa),
- Spółdzielnia Socjalna Pożytek – organizuje i realizuje asystencję osobistą osób z niepełnosprawnościami oraz opiekę wytchnieniową,
- Fundacja Kreatywni.

ZASOBY DEDYKOWANE RODZINOM Z DZIEĆMI

- Fundacja Idylla – prowadzi na zlecenie Gminy Radzymin placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, realizując m.in. konsultacje pedagogiczno-psychologiczne dla dzieci oraz całych rodzin.
- Placówki oświatowe – w gminie działa 7 szkół podstawowych, w tym:
    - 5 szkół na obszarach wiejskich,
    - 2 szkoły na terenie miasta Radzymin.
      Rozkład liczby ludności w gminie jest równomierny (50/50 między częścią miejską i wiejską). W szkołach miejskich uczy się od ok. 950 do ok. 1250 uczniów, natomiast w wiejskich średnio od ok. 290 uczniów.
    - W Radzyminie planowane są inwestycje oświatowe. Trwa budowa szkoły w miejscowości Nadma (koszt ok. 30 mln zł).

    - Szkoła Podstawowa nr 1 w Radzyminie jest przepełniona – tylko w pierwszych klasach jest 7 oddziałów.
    - Szkoła Podstawowa nr 2 w Radzyminie jest w trakcie rozbudowy.
    - Koniecznością staje się utworzenie Szkoły Podstawowej nr 3 w Radzyminie, aby zapewnić odpowiednie warunki edukacyjne.
- Przedszkola – na terenie Gminy działają przedszkola gminne oraz przedszkola prywatne z miejscami publicznymi, zapewniające szeroką ofertę edukacyjno-opiekuńczą.
- Radzymiński Ośrodek Kultury i Sportu (ROKiS) – dysponuje rozbudowaną infrastrukturą sportowo-rekreacyjną. Do dyspozycji mieszkańców są boiska, hale sportowe i inne obiekty, które można rezerwować w systemie online. ROKiS aktywnie wspiera rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Radzymin – oferuje zajęcia edukacyjne i kulturalne dla dzieci i młodzieży. Udział w nich jest odpłatny, jednak dzięki Karcie Radzymińskiej Mieszkańca wysokość opłat jest symboliczna, a zniżki znaczące.
- Organizacje pozarządowe – aktywnie uczestniczą w realizacji programów profilaktycznych w szkołach i placówkach edukacyjnych. Wśród nich warto wskazać:
    - ZHP Chorągiew Stołeczna – szczep Wołomin,
    - Stowarzyszenie Miłośników Urli,
    - Fundację Rozwoju Warmii i Mazur,
    - Fundacja Centrum Działań Profilaktycznych,
    - Fundacja Nowe Horyzonty,
    - Fundacja IDYLLA,
    - Fundacja „Teraz Dobry Moment".

Działania te są finansowane m.in. ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

- Młodzieżowa Rada Miejska w Radzyminie – pełni funkcję reprezentacyjną i doradczą, angażując młodzież w życie społeczne gminy oraz umożliwiając im udział w procesach decyzyjnych.

PRZYZNAWANE ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

W latach 2022-2024 uległa zmniejszeniu liczba rodzin oraz osób otrzymujących świadczenia pieniężne i niepieniężne. Biorąc pod uwagę rodziny objęte wsparciem w postaci świadczeń pieniężnych, ich liczba zmniejszyła się o 17,46%, a liczba osób spadła o 22,88%. Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach świadczeń niepieniężnych zmniejszyła się o 13,70%, a osób – o 5,30%. Zmniejszyła się także liczba rodzin otrzymujących pomoc w ramach pomocy socjalnej o 25,36%. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 8**.

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia pieniężne	236	212	182	189	170	156
Świadczenia niepieniężne	132	123	125	73	71	63
Pomoc udzielana w ramach pomocy socjalnej	X	X	X	422	360	315

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRPiPS-03

Łączna kwota świadczeń z pomocy społecznej przekazanych w ramach zadań własnych gminy Radzymin w 2024 roku wyniosła 1 497 694 zł. W porównaniu do roku 2022 był to wzrost łącznej kwoty świadczeń o 39,43%. Biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje świadczeń największą kwotą 2024 roku charakteryzowały się zasiłki stałe (981 628 zł), z których korzystało 109 osób. Kolejnymi świadczeniami były usługi opiekuńcze, z których skorzystało 15 osób, a ich koszt wyniósł 181 754 zł oraz wsparcia w postaci posiłków, których koszt wyniósł 86 175 zł, a skorzystało z nich 102 osób. Szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 w gminie Radzymin przedstawia poniższa **Tabela 9**.

Tabela 9. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń [PLN]		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem, w tym:	353	322	295	238	215	204	1 074 131	1 117 618	1 497 694
Zasiłki stałe	97	106	109	97	106	108	681 599	677 280	981 628
Zasiłki okresowe	21	21	28	21	21	28	40 116	37 891	40 625
Schronienie	5	8	7	5	8	7	36 933	75 187	82 970
Posiłek	109	97	102	50	45	40	93 622	85 744	86 175
Usługi opiekuńcze – ogółem	15	15	15	15	15	15	103 377	132 281	181 754
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	15	9	7	X	X	X
Interwencja kryzysowa	X	X	X	10	6	1	X	X	X
Praca socjalna	X	X	X	422	360	315	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRPiPS-03

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

OSOBY STARSZE

Na terenie Gminy Radzymin funkcjonuje zintegrowany system wsparcia osób starszych, koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Jego celem jest umożliwienie seniorom godnego życia w ich środowisku oraz przeciwdziałanie izolacji społecznej. W 2024 roku różnymi formami pomocy oferowanej przez OPS objęto łącznie 338 rodzin (obejmujących 718 osób).

Kluczowym filarem wsparcia jest praca socjalna, która obejmuje diagnozę potrzeb, poradnictwo oraz motywowanie seniorów do utrzymania aktywności.

Ważnym elementem systemu są usługi opiekuńcze, dedykowane osobom, które ze względu na wiek lub chorobę wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu. W 2024 roku z tej formy wsparcia skorzystało 16 mieszkańców gminy. Równolegle realizowany był program „Opieka 75+", z którego skorzystało 8 osób powyżej 75. roku życia.

Istotnym elementem systemu jest bezpłatne poradnictwo specjalistyczne, w tym psychologiczne i prawne, z którego skorzystały łącznie 192 rodziny. Seniorzy mają również dostęp do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz wsparcie psychologa zatrudnionego w Ośrodku, co pozwala na kompleksową pomoc w sytuacjach kryzysowych, problematyce uzależnień czy przemocy. Dodatkowo Gmina użycza lokalu na potrzeby nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej prowadzonej przez powiat.

W obszarze aktywności społecznej kluczową rolę odgrywał Klub Seniora, stworzony w ramach projektu „Nowy Standard". Choć finansowanie zewnętrzne projektu zakończyło się, gmina utrzymuje jego trwałość, zapewniając miejsce aktywności dla 20 osób. W ramach tych działań seniorzy mogą uczestniczyć w zajęciach nordic walking oraz usprawniająco-gimnastycznych.

Gmina zapewnia wsparcie w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu". Pomocą w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup żywności objęto łącznie 220 osób, w tym seniorów.

System uzupełniają programy celowe, takie jak „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością", który wspiera seniorów z orzeczoną niepełnosprawnością w codziennych czynnościach i uczestnictwie w życiu społecznym.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

W Gminie Radzymin funkcjonuje wielopoziomowy system wsparcia osób z niepełnosprawnościami, którego celem jest zwiększenie ich niezależności oraz umożliwienie funkcjonowania w lokalnej społeczności. System ten integruje specjalistyczne usługi asystenckie, opiekę wytchnieniową oraz wsparcie socjalne, dostosowane do stopnia i rodzaju niepełnosprawności mieszkańców.

Kluczowym elementem systemu jest program „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością", stanowiący formę ogólnodostępnego wsparcia przy wykonywaniu codziennych czynności oraz w dostępie do dóbr kultury i instytucji. W 2024 roku wsparciem asystenckim objęto 63 osoby, w tym:

- 20 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności sprzężonej;

- 22 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności;
- 11 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 3 osoby z umiarkowanym stopniem i niepełnosprawnością sprzężoną;
- 7 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Łącznie w ramach programu zrealizowano 18 169 godzin zegarowych usług.

Niezwykle ważną funkcję wspierania rodziny i opiekunów pełni program „Opieka wytchnieniowa". Pozwala on na czasowe odciążenie od obowiązków opiekuńczych, dając opiekunom czas na regenerację. W 2024 roku wsparciem objęto 21 osób, w tym 18 dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 3 dzieci. Usługa była realizowana w formie pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością w łącznym wymiarze 3858 godzin.

System wsparcia opiera się również na świadczeniach pieniężnych i pomocy socjalnej. Niepełnosprawność była powodem przyznania pomocy dla 104 rodzin (łącznie 145 osób w rodzinach). W ramach tych zadań wypłacano między innymi zasiłki stałe oraz realizowano program „Posiłek w szkole i w domu", z którego skorzystało łącznie 220 osób, w tym seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami.

Mieszkańcy mają ponadto dostęp do poradnictwa specjalistycznego, obejmującego wsparcie psychologiczne i prawne oraz do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego. Gmina w ramach swojej strategii monitoruje dostępność placówek takich jak np. Środowiskowe Domy Samopomocy, a także podejmuje działania na rzecz likwidacji barier architektonicznych w obiektach publicznych.

Istotnym elementem opieki środowiskowej są usługi opiekuńcze, z których w 2024 roku skorzystało 16 osób wymagających pomocy w codziennych czynnościach i pielęgnacji.

RODZINY Z DZIEĆMI

Gmina realizuje spójny system opieki nad dzieckiem i rodziną, którego celem jest wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym. Działania te opierają się na profilaktyce, edukacji oraz bezpośrednim wsparciu w środowisku lokalnym.

W 2024 roku 3 asystentów rodziny objęło wsparciem 33 rodziny, w których wychowywało się łącznie 62 dzieci. Praca asystencka koncentruje się na rozwiązywaniu problemów socjalnych, wychowawczych oraz motywowaniu rodziców do prawidłowego wypełniania ich ról. Dzięki ich działaniom 2 dzieci powróciło z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Prowadzona przez organizację pozarządową Placówka Wsparcia Dziennego zapewnia pomoc 30 uczestnikom w wieku 6-18 lat. Oferta obejmuje zajęcia socjoterapeutyczne, korekcyjne oraz pomoc w nauce. W ramach placówki prowadzona jest m.in. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców", z której w 2024 roku skorzystało 25 uczestników.

Rodziny mają dostęp do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, oferującego bezpłatną pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz wsparcie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom. OPS zatrudnia własnego psychologa, który przyjmuje raz w tygodniu. Dodatkowo Gmina udostępnia lokal na potrzeby nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej.

Praca socjalna prowadzona była w 312 rodzinach. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu" 107 dzieci i młodzieży skorzystało z bezpłatnych posiłków w placówkach oświatowych.

System ten wspierany jest przez ścisłą współpracę interdyscyplinarną z policją, sądem, kuratorami oraz placówkami oświatowymi, co pozwala na monitorowanie sytuacji dzieci i szybką reakcję na pojawiające się trudności.

Na terenie Gminy Radzymin działa wolontariat koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej, którego głównym obszarem aktywności jest praca z dziećmi i młodzieżą. Wolontariusze aktywnie angażują się w organizację wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i pomocowych, wspierając tym samym integrację społeczną oraz budowanie postaw solidarności i odpowiedzialności.

W 2024 roku wolontariusze wraz z pracownikami OPS zrealizowali m.in. poniższe inicjatywy:

- Zbiórkę Wielkanocną na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy,
- wyjazd do kina na film *„Akademia Pana Kleksa”*,
- dwudniową wycieczkę do Krakowa i Energylandii,
- kolonie dla dzieci w Gliczarowie,
- akcję sprzątania grobów na Cmentarzu Żołnierzy Polskich poległych w 1920 r. w Radzyminie,
- prelekcję na temat idei wolontariatu w Szkole Podstawowej nr 2 w Słupnie,
- akcję świąteczną „Choinki Pełne Marzeń” – prezenty dla dzieci,
- udział w ogólnopolskiej inicjatywie „Szlachetna Paczka”,
- akcję „Pomóż Mikołajowi” – świąteczną zbiórkę darów dla najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy.

W 2024 roku grupa wolontariuszy liczyła 42 osoby. Wszystkie osoby zaangażowane w działalność wolontariacką współpracują z OPS na podstawie podpisanych porozumień, co zapewnia przejrzystość i formalne uregulowanie ich pracy.

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Gmina realizuje zróżnicowany system wsparcia w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, łączący informację, poradnictwo oraz szeroko zakrojoną profilaktykę. Działania te są adresowane zarówno do osób dorosłych zmagających się z przewlekłymi schorzeniami, jak i do dzieci oraz młodzieży wymagających wsparcia w procesie rozwoju.

Ważnym elementem systemu jest kierowanie mieszkańców do Środowiskowych Domów Samopomocy, które realizują model opieki ukierunkowany na podtrzymywanie umiejętności społecznych i integrację osób z niepełnosprawnościami i zaburzeniami psychicznymi.

Mieszkańcy mają dostęp do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, który świadczy bezpłatną pomoc specjalistyczną, w tym dla osób nieradzących sobie z emocjami, osób uzależnionych oraz ofiar przemocy domowej. Dodatkowo OPS zatrudnia psychologa realizującego cotygodniowe dyżury. Gmina współpracuje również z podmiotami zewnętrznymi, takimi jak Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce oraz Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Wołominie.

W ramach ochrony zdrowia psychicznego najmłodszych realizowane są programy profilaktyczne. Ich celem jest nie tylko przeciwdziałanie uzależnieniom, ale także wzmacnianie czynników chroniących, budowanie zaufania oraz nauka radzenia sobie z trudnymi emocjami.

System ten uzupełniają działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w 2024 roku wystosowała 20 wniosków do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Wszystkie formy pomocy są zintegrowane w ramach Strategii Rozwiązywania

Problemów Społecznych Gminy Radzymin, która kładzie nacisk na interdyscyplinarne podejście do zdrowia psychicznego mieszkańców.

OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI I ZAGROŻONE BEZDOMNOŚCIĄ

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym w zakresie zapewnienia schronienia, posiłku oraz ubrania osobom tego pozbawionym. System wsparcia opiera się na zapewnieniu miejsc w placówkach zewnętrznych oraz szerokiej pracy socjalnej i interwencyjnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywał koszty pobytu mieszkańców gminy w schroniskach dla osób bezdomnych w Biłgoraju (z usługami opiekuńczymi) i Czarnej k/Wołomina. Na opłacenie pobytu w schroniskach wydatkowano kwotę 82 970 zł. Środki te pokrywały koszty noclegu, trzech posiłków dziennie oraz niezbędnej opieki medycznej, socjalnej i pielęgniarskiej. W 2025 roku wsparciem objęto 6 osób.

Pracownicy socjalni prowadzą z osobami w kryzysie bezdomności pracę ukierunkowaną na usamodzielnienie oraz integrację ze środowiskiem. W ramach pracy socjalnej udzielane są informacje o możliwościach wyjścia z kryzysu oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

Wsparcie realizowane przez Fundację Oxylium w Nadmie stanowi istotne, uzupełniające ogniowo w gminnym systemie przeciwdziałania bezdomności i uzależnieniom. Choć organizacja ta koncentruje się na pracy z osobami uzależnionymi, jej działalność w obszarze interwencji kryzysowej pozwala na zabezpieczenie potrzeb osób znajdujących się w nagłych i trudnych sytuacjach życiowych, które często współwystępują z kryzysem bezdomności.

3.2.3. WYBRANE GMINNE PROGRAMY POMOCOWE

PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”

Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży, a także udzielenie wsparcia osobom dorosłym – w szczególności osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym i samotnym.

W 2025 roku z programu skorzystało łącznie 297 osób, w tym:

- 116 dzieci i młodzieży, które otrzymały posiłki w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych – łącznie wydano 8394 ciepłe posiłki,
- 137 rodzin, które uzyskały pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności.

Program „Posiłek w szkole i w domu” stanowi jedno z najbardziej kompleksowych działań wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, realizowanych w ramach systemu pomocy społecznej w gminie Radzymin.

PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA POMOC ŻYWNOŚCIOWĄ

W zakresie Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową wsparciem żywnościowym w 2025 r. objęto 83 osoby (36 rodzin), które otrzymały łącznie 317 paczek. Wsparcie realizowane było poprzez bezpłatne przekazywanie artykułów spożywczych osobom najbardziej potrzebującym.

Działania te przyczyniły się do poprawy sytuacji materialnej beneficjentów, przede wszystkim poprzez obniżenie kosztów ponoszonych na zakup żywności.

PROGRAM „OPIEKA WYTCHNIENIOWA – EDYCJA 2024”[3]

Głównym celem programu jest wsparcie członków rodzin oraz opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub posiadającymi orzeczenia równoważne. Program umożliwia uzyskanie doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, co pozwala opiekunom na chwilę odpoczynku i odciążenie w codziennych obowiązkach.

W 2024 roku realizacja programu „Opieka wytchnieniowa” objęła wsparciem 21 osób niepełnosprawnych, w tym:

- 18 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 3 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Na realizację usług opieki wytchnieniowej Gmina Radzymin otrzymała wsparcie finansowe w wysokości 202 878 zł, co pozwoliło zapewnić profesjonalną pomoc beneficjentom programu oraz odciążenie ich rodzin.

PROGRAM „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ – EDYCJA 2025”

Celem programu jest wprowadzenie asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla dzieci od ukończenia 2 do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, w tym dzieci wymagających stałej lub długotrwałej opieki oraz konieczności codziennego udziału opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji. Program obejmuje również osoby dorosłe z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

W 2025 roku realizacja programu pozwoliła na objęcie wsparciem 83 osób niepełnosprawnych, w tym:

- 26 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności sprzężonej,
- 30 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 5 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną,
- 14 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 8 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Na realizację usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej gmina Radzymin otrzymała wsparcie finansowe w wysokości 1 382 868,76 zł, co umożliwiło profesjonalne wsparcie osób niepełnosprawnych oraz odciążenie ich rodzin w codziennym funkcjonowaniu.

PROGRAM „OPIEKA – 75+ NA ROK 2025”

Celem programu jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. Środki finansowe z programu przeznaczone są na dofinansowanie usług opiekuńczych w wysokości 60% kosztów ich realizacji.

W 2025 roku w ramach programu wsparciem objęto 15 osób. Dotacja z budżetu państwa przeznaczona na realizację usług opiekuńczych w ramach programu wyniosła 144 000 zł, co

[3] W 2025 roku program „Opieka Wytchnieniowa” dla JST nie był realizowany.

umożliwiło zapewnienie profesjonalnej opieki seniorom i poprawę ich jakości życia. W ramach programu „Opieka 75+" zrealizowano 5 791 godzin usług opiekuńczych.

PROJEKT UE „NOWY STANDARD"

Od sierpnia 2021 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie realizował projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020.

Głównym celem projektu było zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie gminy Radzymin dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez świadczenie usług w formie dziennej stacjonarnej w Klubie Seniora.

Grupę docelową stanowią osoby wymagające wsparcia w codziennym życiu, w tym:

- osoby starsze (60+),
- osoby z niepełnosprawnościami,
- osoby z problemami zdrowotnymi.

Działania projektowe realizowane były indywidualnie, w oparciu o ścieżki reintegracji z wykorzystaniem kontraktu socjalnego, dla 60 osób potrzebujących wsparcia.

Całkowita wartość projektu wynosi 678 166,50 zł. Aktualnie projekt jest realizowany w ramach zasad tzw. „trwałości projektu", która rozpoczęła się 1 stycznia 2024 roku, zapewniając kontynuację wsparcia dla beneficjentów po zakończeniu etapu głównego projektu.

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP DOCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

W celu poznania problemów i potrzeb najbardziej wrażliwych grup społecznych Gminy Radzymin przeprowadzono warsztaty z przedstawicielami instytucji świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej. Diagnoza objęła trzy obszary wsparcia grup społecznych:

- Wsparcie osób starszych,
- Wsparcie osób z niepełnosprawnościami,
- Wsparcie rodzin z dziećmi.

W związku ze znikomym występowaniem problemu bezdomności na terenie Gminy, nie diagnozowano potrzeb osób w kryzysie bezdomności lub zagrożonych bezdomnością. Poniżej przedstawiono wyniki pracy warsztatowej, które na dalszym etapie tworzenia planu deinstytucjonalizacji stanowić będą podstawę opracowywania działań zwiększających inkluzywność funkcjonowania systemu pomocy społecznej.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB STARSZYCH

W Gminie Radzymin osoby starsze stanowią coraz liczniejszą i zróżnicowaną grupę mieszkańców, której potrzeby wymagają szczególnej uwagi w kontekście planowania lokalnych usług społecznych. Wiele z nich pragnie pozostać aktywnymi członkami społeczności, chcą rozwijać swoje pasje, nabywać nowe umiejętności, nawiązywać relacje towarzyskie, a także podróżować i czerpać z życia mimo upływu lat. Jednocześnie podkreślają, jak ważne jest dla nich poczucie bycia potrzebnym i widzialnym w oczach innych, szczególnie w kontekście życia rodzinnego i lokalnej wspólnoty.

Mimo tych aspiracji, codzienność wielu seniorów jest naznaczona licznymi ograniczeniami – zarówno fizycznymi, jak i społecznymi. Problemy z poruszaniem się, brak dostosowanego transportu publicznego czy wykluczenie cyfrowe utrudniają im funkcjonowanie, a w wielu przypadkach prowadzą do izolacji i osamotnienia. Inicjatywy takie jak Kluby Seniora czy Stowarzyszenia Senioralne są krokiem w dobrą stronę, dalszy ich rozwój może skutecznie pomóc w zapobieganiu wykluczenia społecznego seniorów. Dodatkowym źródłem lęku są kwestie zdrowotne – obawy przed pogarszającym się stanem zdrowia, samotnym przeżywaniem choroby oraz brakiem środków finansowych na potrzeby wykraczające poza podstawowe, jak np. wyjazdy, rehabilitacja czy rozwijanie pasji. W Gminie brakuje usług asystenta skierowanych bezpośrednio do osób starszych, niekoniecznie borykających się z niepełnosprawnościami.

W odpowiedzi na te wyzwania, kluczowym kierunkiem poprawy usług społecznych w Gminie Radzymin powinno być zapewnienie osobom starszym dostępu do spójnego systemu pomocy poprzez rozbudowę i wzmocnienie już funkcjonujących form wsparcia. Niezbędne jest rozwijanie lokalnych form opieki dziennej, organizacja dostępnych i mobilnych usług sąsiedzkich, wsparcie w transporcie oraz rozwój przestrzeni wspólnych, które sprzyjają integracji, nauce i wymianie międzypokoleniowej.

OBSZAR WSPARCIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Podczas przeprowadzonych warsztatów zwrócono uwagę na kluczowe wyzwania stojące przed rozwojem usług społecznych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami. Wśród najważniejszych potrzeb i aspiracji znajduje się chęć aktywnego uczestnictwa w życiu

społecznym – podjęcia pracy, wyjścia z domu, nawiązywania relacji, korzystania z oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz ogólnej poprawy jakości życia. Osoby te pragną samodzielności i niezależności, a także bycia traktowanymi jako pełnoprawni członkowie wspólnoty lokalnej, jednak realizacja tych celów napotyka na liczne bariery.

Główną z nich pozostaje trudna sytuacja materialna wynikająca z ograniczonego dostępu do rynku pracy, co przekłada się na brak środków na podstawowe potrzeby. Wielu mieszkańców z niepełnosprawnościami doświadcza także samotności, poczucia izolacji i braku akceptacji społecznej, które mogą być szczególnie dotkliwe w przypadku osób młodszych, borykających się z odrzuceniem w szkole. Istotnym problemem jest również brak infrastruktury umożliwiającej codzienne funkcjonowanie – szczególnie w zakresie transportu. Osoby mieszkające na terenach wiejskich często mają ograniczone możliwości dojazdu do miasta czy placówek wsparcia, a brak pojazdów dostosowanych do ich potrzeb pogłębia poczucie bezradności i uzależnienia od innych.

Ważnym wyzwaniem jest także sytuacja prawie dorosłych dzieci z niepełnosprawnościami, które kończą edukację szkolną. Brakuje rozwiązań pozwalających na kontynuację aktywności i dalszy rozwój tych osób. Rodzice wyrażają obawę o przyszłość swoich dzieci – nie wiedzą, jakie możliwości czekają je po zakończeniu nauki, a jednocześnie deklarują chęć wspierania ich aktywizacji społecznej i zawodowej, tak aby mogły w pełni uczestniczyć w życiu lokalnej społeczności.

W odpowiedzi na te wyzwania, priorytetem dla Gminy Radzymin powinno być stworzenie spójnego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami, który uwzględnia zarówno ich potrzeby bytowe, jak i społeczne. Kluczowe działania to rozwój usług transportu dostosowanego, zwiększenie dostępności infrastruktury publicznej, aktywizacja zawodowa i społeczna – ze szczególnym uwzględnieniem młodych osób kończących edukację – oraz rozbudowa istniejącej oferty instytucji kultury i rekreacji w sposób inkluzyjny. Działający wolontariat na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz instytucje takie jak Środowiskowe Domy Samopomocy są rzeczywistym wsparciem poprawiającym jakość życia osób z niepełnosprawnościami. Równie istotne jest wzmacnianie działań przeciwdziałających izolacji oraz rozwój usług asystenckich i środowiskowych, które pozwolą osobom z niepełnosprawnościami – zarówno dorosłym, jak i młodzieży wchodzącej w dorosłość – funkcjonować samodzielnie, godnie i aktywnie w swoim otoczeniu.

OBSZAR WSPARCIA RODZIN Z DZIEĆMI

W trakcie analiz potrzeb społecznych rodzin z dziećmi na terenie Gminy Radzymin zidentyfikowano szereg wyzwań, które wpływają na ich codzienne funkcjonowanie oraz możliwości zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków rozwoju. W szczególności zwracano uwagę na przeciążenie rodziców obowiązkami zawodowymi i domowymi, co przekłada się na brak czasu dla dzieci, osłabienie relacji rodzinnych i trudności w radzeniu sobie z wyzwaniami wychowawczymi – zwłaszcza w okresie dorastania. Dane potwierdzają te diagnozy: w 2024 roku bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego była powodem udzielenia wsparcia dla 70 rodzin. Jednym z najtrudniejszych wyzwań pozostaje przemoc domowa, w 2024 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 67 nowych formularzy „Niebieska Karta A", a 22 procedury były kontynuowane z lat ubiegłych.

Kluczową rolę w systemie ochrony rodziny pełni Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w skład, którego wchodzą przedstawiciele OPS, policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu oraz organizacji pozarządowych. Po wpłynięciu zgłoszenia, niezwłocznie powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe (w 2024 roku odbyły się 143 takie spotkania), które opracowują indywidualne plany pomocy. Rodziny mogą również liczyć na wsparcie 2 asystentów rodziny, którzy w 2024 roku pracowali z 33 rodzinami (obejmując opieką 62 dzieci). Działania asystentów koncentrują się na poprawie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, co w 2024 roku pozwoliło na powrót 2 dzieci z pieczy zastępczej do ich biologicznych rodziców.

Ważnym ogniwem wsparcia środowiskowego jest Placówka Wsparcia Dziennego, zapewniająca pomoc dla 30 uczestników w wieku 6-18 lat. Placówka realizuje zajęcia socjoterapeutyczne oraz rekomendowane programy profilaktyczne o potwierdzonej skuteczności, które pomagają młodzieży w radzeniu sobie z emocjami i przeciwdziałają uzależnieniom. Uzupełnieniem tych działań jest oferta „Szkoły dla Rodziców i Wychowawców", wzmacniająca kompetencje opiekuńcze rodziców/opiekunów.

Rodziny często mierzą się również z obawami dotyczącymi stabilności zatrudnienia oraz koniecznością sprawowania opieki nad starszymi członkami rodziny, co potęguje stres i zmniejsza możliwości uczestnictwa w życiu społecznym.

Jednocześnie młodzież zamieszkująca Gminę Radzymin zmaga się z problemami innego typu. Brakuje dostępnych lokalnie bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych, bezpiecznego środowiska do rozmowy o problemach, a także wsparcia w zakresie radzenia sobie z cyberprzemocą, hejtem czy presją społeczną. Młodzi ludzie wyrażają silną potrzebę bycia akceptowanymi przez rówieśników, dążą do posiadania nowoczesnych gadżetów, markowych ubrań, chcą rozwijać relacje towarzyskie i miłosne oraz realizować się w sporcie i rywalizacji. Jednocześnie zmagają się z presją oczekiwań rodziców, lękiem przed odrzuceniem, używkami oraz brakiem emocjonalnego wsparcia w rodzinie.

Pomimo trudności, Gmina Radzymin dysponuje znaczącym potencjałem, zarówno instytucjonalnym, jak i społecznym, który może zostać lepiej wykorzystany poprzez rozwój zintegrowanych form wsparcia dla rodzin. Istotnym zasobem jest prężnie działający wolontariat przy Ośrodku Pomocy Społecznej (ok. 40 osób), który organizuje wyjazdy wakacyjne, kolonie oraz akcje charytatywne, budując poczucie solidarności i wsparcia rówieśniczego. Kluczowe staje się zwiększenie dostępności usług poradnictwa rodzinnego, organizacja elastycznych form wsparcia opiekuńczego i edukacyjnego, a także tworzenie przestrzeni sprzyjających budowaniu więzi społecznych i wzmacnianiu kompetencji wychowawczych rodziców. Szczególną rolę mogą odegrać szkoły, Radzymiński Ośrodek Kultury i Sportu oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Radzymin i lokalne organizacje pozarządowe, które – przy odpowiednim wsparciu i koordynacji – mają szansę stać się fundamentem lokalnej polityki prorodzinnej.

3.4. ANALIZA POTRZEB

3.4.1. POTRZEBY W ZAKRESIE ŚWIADCZONYCH USŁUG ORAZ USŁUGI DEFICYTOWE

Podczas przeprowadzonych warsztatów w Gminie Radzymin dostrzeżono braki w zakresie usług społecznych, zwłaszcza dla osób z niepełnosprawnościami i mieszkańców terenów wiejskich. Potrzebą jest utworzenie miejsca integracji, takiego jak np. kawiarenka prowadzona przez osoby z niepełnosprawnościami, które wspierałyby ich aktywizację społeczną i zawodową. Mieszkańcy wskazują również na niewystarczający transport publiczny, szczególnie brak połączeń z części wiejskich do miasta i częściowy brak pojazdów dostosowanych do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Kolejnym problemem jest niedobór lekarzy specjalistów w lokalnych placówkach zdrowia, co znacznie wydłuża czas oczekiwania na wizytę. Rozwój wskazanych przez mieszkańców w trakcie warsztatów form wsparcia może pomóc w podniesieniu jakości i satysfakcji z życia.

3.4.2. POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI, W TYM POTRZEBY KADROWE I PROFESJI SPOŁECZNYCH

Podczas warsztatów przeprowadzonych w Gminie Radzymin skupiono się na ocenie stanu lokalnych instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii kadrowych. Analizie poddano funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej, obejmując zarówno dostępne zasoby instytucjonalne, jak i strukturę zatrudnienia. Przeprowadzono również badanie wyzwań, z jakimi musi mierzyć się OPS jako instytucja oraz jej pracownicy.

POTRZEBY PODMIOTÓW I ORGANIZACJI

Na terenie Gminy Radzymin analiza zasobów instytucjonalnych wskazuje na znaczące wyzwania związane z koordynacją i dostępnością usług społecznych. Mimo obecności placówek takich jak dzienne ośrodki wsparcia, ich możliwości nie są w pełni wykorzystywane, głównie z powodu barier transportowych oraz wykluczenia cyfrowego. Szczególnie dotkliwie odczuwają to mieszkańcy terenów wiejskich, którzy mają trudności z poruszaniem się i dostępem do tych usług. W związku z tym wskazana jest konieczność uruchomienia gminnej taksówki lub innych form transportu socjalnego, które ułatwią dojazd do placówek wsparcia, punktów medycznych czy wydarzeń kulturalnych.

Istotnym problemem pozostaje także cyfrowe wykluczenie, które znacznie utrudnia korzystanie z e-usług, zwłaszcza wśród osób starszych i z niepełnosprawnościami. Rozwiązaniem tego problemu powinno być systematyczne prowadzenie szkoleń i działań edukacyjnych w zakresie kompetencji cyfrowych. Dodatkowo, zauważalny jest niedobór liderów społecznych, szczególnie wśród młodzieży, co osłabia funkcjonowanie organów takich jak Młodzieżowa Rada Miejska oraz ogranicza zaangażowanie młodych ludzi w życie społeczne. Wobec tego niezbędne jest zapewnienie wsparcia animacyjnego i mentoringowego, a także lepsze wykorzystanie lokalnych instytucji jako miejsc do współpracy między pokoleniami oraz inicjatyw oddolnych.

W kontekście usług dla seniorów warto wskazać, że Klub Seniora w Radzyminie funkcjonował przez dwa lata w ramach projektu finansowanego ze środków Mazowieckiej Jednostki

Wdrażania Programów Unijnych. Projekt zakończył się 31 grudnia 2023 roku. Obecnie, w ramach jego trwałości, kontynuowane są zajęcia gimnastyczno-usprawniające oraz zajęcia nordic walking. Pokazuje to potrzebę zapewnienia seniorom stałego i systematycznego wsparcia, które pozwoli na utrzymanie aktywności i integracji społecznej.

Pomimo wskazanych trudności, gmina Radzymin dysponuje znacznym potencjałem rozwojowym, który można w pełni wykorzystać poprzez lepszą koordynację oraz wzmocnienie istniejących zasobów usług społecznych.

Przykładem takiej działalności jest placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej prowadzona przez Fundację *Idylla* (zadanie zlecone), która realizuje m.in. konsultacje pedagogiczno-psychologiczne dla dzieci i ich rodzin. Wsparciem obejmowane są całe rodziny. Placówka mieści się w dawnym budynku świetlicy SP nr 1 im. ppłka pil. Mariana Pisarka w Radzyminie i nie posiada filii, co ogranicza jej dostępność – zwłaszcza dla mieszkańców obszarów wiejskich. Z tego względu wskazane byłoby utworzenie filii na terenach wiejskich, aby zwiększyć zasięg i dostęp do oferowanych form pomocy.

POTRZEBY KADROWE I PROFESJI SPOŁECZNYCH

Gmina Radzymin dostrzega istotne potrzeby związane z rozwojem pracowników sektora społecznego, którzy odgrywają kluczową rolę w świadczeniu usług wsparcia dla mieszkańców. Obecnie zatrudniona kadra Ośrodka Pomocy Społecznej cechuje się wysokim poziomem wykształcenia i regularnie uczestniczy w kursach oraz szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe, w tym m.in. w zakresie języka migowego, co znacząco poprawia jakość obsługi osób wymagających pomocy. W placówkach edukacyjnych działają również nauczyciele wspomagający, którzy wspierają dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych, co wpływa na lepszą integrację oraz indywidualny rozwój uczniów.

Wśród potrzeb kadrowych Gminy wskazuje się na konieczność utworzenia stanowiska pełnomocnika ds. młodzieży, którego zadaniem byłoby koordynowanie inicjatyw i programów skierowanych do młodszych mieszkańców, a także aktywizacja ich do działań społecznych i obywatelskich. Rozbudowa tego obszaru wymaga również lepszego finansowania, które pozwoliłoby na zatrudnienie większej liczby specjalistów oraz zapewnienie im odpowiednich warunków do pracy i dalszego rozwoju zawodowego. Wzmocnienie kadry i poprawa finansowania tych funkcji jest kluczowe dla efektywnego wsparcia różnych grup społecznych w Gminie oraz realizacji polityki społecznej odpowiadającej na rzeczywiste potrzeby mieszkańców.

3.4.3. BARIERY REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Podczas warsztatów przeprowadzonych w Gminie Radzymin zidentyfikowano kluczowe przyczyny utrudniające realizację usług społecznych. Przede wszystkim zauważono **niedobór specjalistycznych miejsc wsparcia**, takich jak np. kawiarenka dla osób z niepełnosprawnościami, które mogłyby sprzyjać ich aktywizacji społecznej i zawodowej. Kolejnym poważnym problemem jest **niewystarczający transport publiczny**, zwłaszcza na terenach wiejskich, gdzie brakuje połączeń z miastem oraz pojazdów dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. Dalszy rozwój komunikacji publicznej a także dostosowanie jej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest kluczowym aspektem poprawy komfortu życia mieszkańców Gminy.

Ponadto, **niedobór lekarzy specjalistów** w lokalnych przychodniach wydłuża czas oczekiwania na opiekę zdrowotną, co dodatkowo obniża jakość życia mieszkańców. Bariery te są wzmocnione przez **wykluczenie cyfrowe**, które szczególnie dotyka osoby starsze i z niepełnosprawnościami, utrudniając im korzystanie z zdalnych usług i dostępu do informacji. Pełne wykorzystanie potencjału pomocowego jednostek znajdujących na terenie Gminy może skutecznie zaradzić tym problemom.

Brak liderów społecznych, zwłaszcza wśród młodzieży, osłabia funkcjonowanie organów doradczych, takich jak Młodzieżowa Rada Miejska oraz ogranicza zaangażowanie młodych mieszkańców. Niezbędne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację młodzieży i zachęcenie jej do aktywnego udziału w życiu Gminy.

Dodatkowo, choć Gmina Radzymin dysponuje wykwalifikowaną kadrą OPS, która stale podnosi swoje kompetencje, **brakuje odpowiedniego wsparcia finansowego** umożliwiającego zatrudnienie większej liczby specjalistów oraz stworzenie nowych stanowisk, takich jak np. pełnomocnik ds. młodzieży. Niedostateczne finansowanie ogranicza możliwości efektywnej realizacji usług społecznych i dostosowania ich do potrzeb lokalnej społeczności.

4. PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców Gminy Radzymin oraz wyzwania, z jakimi mierzą się lokalne instytucje, stały się podstawą opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026–2030. Głównym celem Planu jest:

Rozwój dostępnego, spójnego systemu wsparcia społecznego w gminie Radzymin, ukierunkowanego na kompleksowe odpowiadanie na potrzeby lokalnej społeczności – ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, oraz rodzin z dziećmi.

Realizacja celu głównego będzie możliwa dzięki wdrożeniu celów szczegółowych, opracowanych z myślą o konkretnych grupach odbiorców wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich zestawienie.

Osoby starsze

Stworzenie spójnego i dostępnego systemu wsparcia, obejmującego wykorzystanie istniejących instytucji, rozszerzenie usług opiekuńczych oraz promowanie aktywności społecznej i międzypokoleniowej.

Osoby z niepełnosprawnościami

Kompleksowe wspieranie osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój dostępnej infrastruktury, zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz aktywizację społeczną i zawodową.

Rodziny z dziećmi

- Zapewnienie całościowego wsparcia rodzinom w codziennym funkcjonowaniu i wychowywaniu dzieci poprzez rozwój dostępnych, zintegrowanych form pomocy, promowanie dobrego rodzicielstwa oraz tworzenie warunków sprzyjających harmonijnemu rozwojowi dzieci i wzmacnianiu więzi rodzinnych.

W dalszej części przedstawiono zestaw działań przypisanych do poszczególnych celów szczegółowych, uporządkowanych według obszarów wsparcia. Dla każdego z działań określono planowany czas realizacji, instytucje odpowiedzialne za wdrożenie oraz możliwe źródła finansowania.

4.1. OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
1. **Stworzenie spójnego i dostępnego systemu wsparcia dla osób starszych, obejmującego wykorzystanie istniejących instytucji, rozszerzenie usług opiekuńczych oraz promowanie aktywności społecznej i międzypokoleniowej.**	1.1. Podejmowanie działań na rzecz utworzenia centrum informacji dla seniorów (jeden numer telefonu, pod którym można uzyskać informacje o możliwościach uzyskania pomocy).	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS	Budżet Gminy Radzymin
	1.2. Utrzymanie działalności Centrum Aktywności Społecznej.	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS, NGO	Budżet Gminy Radzymin
	1.3. Rozwijanie inicjatyw takich jak Rada Seniorów, zwiększających sprawczość osób starszych.	2026-2030	Gmina Radzymin	Budżet Gminy Radzymin
	1.4. Wyposażenie seniorów w opaski monitorujące stan zdrowia pozwalające na szybkie reagowanie.	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS	Budżet Gminy Radzymin, Korpus Wsparcia Seniorów
	1.5. Rozwijanie wolontariatu sąsiedzkiego uwzględniającego wsparcie w codziennych zakupach i realizację usług transportowych.	2026-2030	Gmina Radzymin OPS, NGO	Budżet Gminy Radzymin
	1.6. Rozwijanie oferty zajęć sportowych np. usprawniających dla osób starszych	2026-2030	Gmina Radzymin, Radzymiński Ośrodek Kultury i Sportu, OPS	Środki zewnętrzne, budżet Gminy Radzymin
	1.7. Rozwijanie usług opiekuńczych.	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS, NGO	Budżet Gminy Radzymin, EFS+
	1.8. Rozwijanie oferty fizjoterapii.	2026-2030	Gmina Radzymin, Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r. w Radzyminie	NFZ, środki zewnętrzne, budżet Gminy Radzymin

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
	1.9. Kontynuowanie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej przy wsparciu Uniwersytetu Trzeciego Wieku.	2026-2030	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Radzymin, Gmina Radzymin	Budżet Gminy Radzymin, środki zewnętrzne
	1.10. Podejmowanie działań na rzecz utworzenia mieszkania wspomaganego dla osób starszych.	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS	Środki zewnętrzne, budżet Gminy Radzymin

4.2. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
2. **Kompleksowe wspieranie osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój dostępnej infrastruktury, zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz aktywizację społeczną i zawodową.**	2.1. Nawiązanie współpracy z Radzymińskim Klubem Biznesu w celu promocji zatrudnienia wśród osób z niepełnosprawnościami.	2026-2030	Gmina Radzymin, Radzymiński Klub Biznesu	Bezkosztowo
	2.2. Podejmowanie działań na rzecz utworzenia mieszkania wspomaganego dla osób z niepełnosprawnościami.	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS	Budżet Gminy Radzymin, Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
	2.3. Rozwijanie programu asystenta osoby z niepełnosprawnością.	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS, NGO	Fundusz solidarnościowy, środki zewnętrzne, Budżet Gminy Radzymin,

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
	2.4. Kontynuowanie współpracy międzygminnej oraz z powiatem w celu zapewnienia możliwie najlepszego wsparcia.	2026-2030	Gmina Radzymin	Budżet gminy Radzymin
	2.5. Kontynuowanie programu opieki wytchnieniowej.	2026-2030	Gmina Radzymin, OPS, NGO	Fundusz Solidarnościowy, środki zewnętrzne, budżet Gminy Radzymin
	2.6. Rozwijanie oferty fizjoterapii.	2026-2030	Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r. w Radzyminie, Gmina Radzymin	NFZ, środki zewnętrzne, budżet Gminy Radzymin

4.3. DZIECKO I RODZINA

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e	Potencjalne źródło finansowania
3. **Zapewnienie całościowego wsparcia rodzinom w codziennym funkcjonowaniu i wychowywaniu dzieci poprzez rozwój dostępnych, zintegrowanych form pomocy, promowanie dobrego rodzicielstwa oraz tworzenie warunków sprzyjających harmonijnemu rozwojowi dzieci i wzmacnianiu więzi rodzinnych.**	3.1. Organizowanie akcji mających na celu aktywizację zawodową młodzieży (młodych dorosłych) – nawiązanie współpracy z Radzymińskim Klubem Biznesu	2026-2030	Gmina Radzymin, Radzymiński Klub Biznesu	Bezkosztowo
	3.2. Rozwijanie oferty bezpłatnych zajęć pozaszkolnych.	2026-2030	Gmina Radzymin, Radzymiński Ośrodek Kultury i Sportu, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Radzymin	Budżet Gminy Radzymin, środki zewnętrzne
	3.3. Prowadzenie cyklicznych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i rodziców w zakresie wiedzy o zdrowiu.	2026-2030	Gmina Radzymin, NGO	Budżet Gminy Radzymin
	3.4. Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego	2026-2030	Gmina Radzymin, NGO	Budżet Gminy Radzymin
	3.5. Promowanie i rozwijanie wolontariatu młodzieżowego	2026-2030	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne placówki oświatowe	Bezkosztowo
	3.6. Rozwijanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w tym porady i konsultacje pedagogiczno-wychowawcze, konsultacje dla osób uzależnionych, nieradzących sobie z emocjami	2026-2030	Gmina Radzymin	Budżet Gminy Radzymin

5. ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Ramy finansowe Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026–2030 określają szacunkowe nakłady niezbędne do skutecznej realizacji zaplanowanych działań i przedsięwzięć. Plan zakłada maksymalne wykorzystanie dostępnych źródeł finansowania, w tym środków własnych gminy, funduszy z budżetu województwa, funduszy krajowych oraz środków z Unii Europejskiej i innych funduszy zewnętrznych, w celu zapewnienia sprawnego wdrażania rozwiązań sprzyjających rozwojowi lokalnych usług społecznych.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację działań zaplanowanych w Planie zależna będzie od ich zakresu, harmonogramu realizacji, aktualnej sytuacji finansowej gminy Radzymin oraz jej możliwości inwestycyjnych. Kluczowe znaczenie będą miały także założenia długoterminowej polityki finansowej i społecznej gminy.

Podstawą planowania ram finansowych są budżet gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa, w której określono zasoby przeznaczone na realizację zadań służących rozwojowi usług społecznych. Prognoza ta uwzględnia również wpływ planowanych działań na ogólną kondycję finansową gminy. Jej kształtowanie uzależnione jest od czynników makroekonomicznych, takich jak dynamika wzrostu gospodarczego, inflacja, zmiany na rynku pracy czy modyfikacje przepisów w zakresie finansów publicznych i polityki społecznej.

Poniżej przedstawiono zestawienie potencjalnych źródeł finansowania wraz z przypisanymi im obszarami działań. Analizę rozpoczęto od funduszy o najwyższym szczeblu – unijnych, następnie uwzględniono środki pochodzące z budżetu państwa, budżetu Województwa Mazowieckiego, a także z innych dostępnych funduszy i instrumentów wsparcia.

Tabela 10. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
	Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkania	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.
	Usługi społeczne na rzecz rodzin	Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediacje.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenie pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
	Rewitalizacja miast	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Likwidacja przeszkód utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
		Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie obiektów	Przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznej.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	-	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	Program Aktywny Maluch 2022-2029	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Budżet państwa (80% lub 50% w zależności od modułu)	Program senior+	Osoby starsze	Dzienne Domy „Senior +" i Kluby „Senior +"	Moduł 1 – jednorazowe wsparcie finansowe na utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia Moduł 2– zapewnienie funkcjonowania już istniejących ośrodków wsparcia, utworzonych w ramach modułu 1.
	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Opieka wytchnieniowa" dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawn	Osoby z	Asystent osobisty osoby	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		ością" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	niepełnosprawnościami	z niepełnosprawnością	oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne"	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń monitorujących

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem"	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z	Usuwanie barier architektonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej,

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
			niepełnosprawnościami		a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.
		„Wsparcie Inicjatyw"	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (80%) i budżet gminy (20%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa	"Wsparcie osób z niepełnosprawn	Osoby z	Dostęp do kultury dla osób z	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	Mazowieckiego (max. 80%)	ościami na Mazowszu"	niepełnosprawnościami	niepełnosprawnościami	Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna
		„Mazowsze dla młodzieży”	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych”	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniącej rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne”

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

System monitorowania realizacji, oceny skuteczności oraz pomiaru osiągania wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026–2030 został zaprojektowany tak, aby zapewnić skuteczny nadzór nad wdrażanymi działaniami oraz umożliwić ich obiektywną ocenę.

Szczególny nacisk położono na jasne określenie metod ewaluacji, co pozwoli na całościową analizę wpływu podejmowanych działań na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wspieranie rozwoju społecznego w Gminie. Ewaluacja obejmie zarówno ocenę realizacji zaplanowanych zadań, jak i analizę stopnia osiągnięcia zakładanych wskaźników rezultatów i oddziaływania.

Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia będzie prowadzony w sposób systematyczny, z uwzględnieniem danych ilościowych i jakościowych. Takie podejście umożliwi bieżące rozpoznawanie zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej, szybkie reagowanie na pojawiające się wyzwania oraz elastyczne dostosowywanie działań.

6.1. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki służące do monitorowania realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026–2030 zostały powiązane z poszczególnymi celami szczegółowymi, co pozwala na ocenę stopnia realizacji celu głównego Planu. Zostały one pogrupowane zgodnie z obszarami interwencji, których dotyczą. Szczegółowy wykaz wskaźników monitorujących realizację poszczególnych celów szczegółowych przedstawia **Tabela 12.**

Tabela 12. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
l.p.	**Cel szczegółowy**	**Nazwa wskaźnika**
1.	Stworzenie spójnego i dostępnego systemu wsparcia dla osób starszych, obejmującego wykorzystanie istniejących instytucji, rozszerzenie usług opiekuńczych oraz promowanie aktywności społecznej i międzypokoleniowej.	Liczba osób starszych korzystających z usług opiekuńczych
		Liczba osób starszych objętych wsparciem w ramach usługi teleopieki
		Liczba osób starszych biorących udział w zajęciach sportowych
		Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów
		Liczba utworzonych mieszkań wspomaganych dla osób starszych
		Liczba osób starszych, które skorzystały z oferty fizjoterapii
		Liczba posiedzeń Gminnej Rady Seniorów w Radzyminie wraz z liczbą podjętych inicjatyw
		Liczba osób starszych umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
l.p.	**Cel szczegółowy**	**Nazwa wskaźnika**
2.	Kompleksowe wspieranie osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój dostępnej infrastruktury, zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz aktywizację społeczną i zawodową.	Liczba rodziców/opiekunów osób z niepełnosprawnościami, objętych opieką wytchnieniową
		Liczba targów pracy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób z niepełnosprawnościami
		Liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami
		Liczba osób dorosłych, które skorzystały z oferty fizjoterapii
		Liczba usuniętych barier architektonicznych w strukturze miejskiej, w tym poprawa dostępności przestrzeni publicznej
		Liczba utworzonych mieszkań wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem asystenta osoby niepełnosprawnej
RODZINA Z DZIEĆMI		
l.p.	**Cel szczegółowy**	**Nazwa wskaźnika**
3.	Zapewnienie całościowego wsparcia rodzinom w codziennym funkcjonowaniu i wychowywaniu dzieci poprzez rozwój dostępnych, zintegrowanych form pomocy, promowanie dobrego rodzicielstwa oraz tworzenie warunków sprzyjających harmonijnemu rozwojowi dzieci i wzmacnianiu więzi rodzinnych.	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z bezpłatnych zajęć pozaszkolnych
		Liczba targów pracy dla osób bezrobotnych, w tym młodzieży (młodych dorosłych)
		Liczba rodzin i osób w tych rodzinach objętych wsparciem Asystenta Rodziny
		Liczba porad udzielonych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym
		Liczba posiedzeń Młodzieżowej Rady Miejskiej w Radzyminie wraz z liczbą podjętych inicjatyw
		Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i rodziców w zakresie wiedzy o zdrowiu z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy
		Liczba dzieci i młodzieży, które skorzystały z oferty fizjoterapii
		Liczba osób korzystających z Placówki Wsparcia Dziennego

Źródło: opracowanie własne

6.2. OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026–2030 ma na celu zapewnienie bieżącej kontroli postępów wdrażania zaplanowanych działań oraz ocenę stopnia osiągania założonych celów i wskaźników.

Monitoring stanowi istotny element skutecznej realizacji Planu, umożliwiając regularną analizę zgodności podejmowanych działań z przyjętymi założeniami, a także identyfikację ewentualnych trudności i potrzeb wprowadzania korekt. Zapewnia on przejrzystość realizacji zadań oraz wspiera efektywne zarządzanie usługami społecznymi na terenie gminy Radzymin.

Monitoring realizacji Planu prowadzony będzie raz w roku, w oparciu o kartę monitoringową, opracowaną zgodnie z celami szczegółowymi oraz przypisanymi do nich wskaźnikami. Dane do karty monitoringowej będą gromadzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie na podstawie informacji przekazywanych przez realizatorów poszczególnych działań.

Ocena stopnia realizacji Planu oraz osiągania zaplanowanych wskaźników będzie dokonywana w okresie sprawozdawczości z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, a wyniki monitoringu zostaną ujęte w corocznym sprawozdaniu OPS.

Wskaźniki realizacji Planu stanowić będą podstawowe narzędzie oceny skuteczności podejmowanych działań oraz stopnia osiągnięcia zakładanych rezultatów, umożliwiając systematyczne śledzenie postępów i dalsze planowanie rozwoju usług społecznych w gminie Radzymin.

6.3. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Integralnym elementem realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Radzymin na lata 2026–2030 będzie przeprowadzenie ewaluacji podjętych działań. Jej głównym celem będzie ocena efektów oraz zasadności realizowanych interwencji społecznych. Ewaluacja umożliwi określenie stopnia realizacji celów zawartych w Planie, a także ocenę skuteczności i efektywności podejmowanych działań.

Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejmie analizę osiągniętych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania zasobów – finansowych, kadrowych i organizacyjnych.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

TABELE

Tabela 1 Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla 7
Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024 10
Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne 11
Tabela 4. Poziom wykształcenia mieszkańców 11
Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024 11
Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024..... 12
Tabela 7. Podstawowe informacje o podmiotach (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024 12
Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 14
Tabela 9. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń 16
Tabela 10. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych..... 35
Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych 37
Tabela 12. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia 42

WYKRESY

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku 10

MAPY

Mapa 1. Granice gminy Radzymin.....9